

*3. О. Оніщенко,
студентка V курсу 9 групи
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ ТА ПЕРСОНАЛУ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Забезпечення безпеки громадян, а також осіб, які знаходяться на території нашої держави, є одним із найважливіших аспектів підтримання розвитку демократії в Україні. Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь, гідність, недоторканність і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1].

Актуальним є питання забезпечення безпеки учасників кримінально-виконавчої діяльності: як осіб, що позбавлені волі, так і працівників установ виконання покарань. Безпека учасників кримінально-виконавчої діяльності виступає гарантом повноцінної дії виконавчої системи та дотримання законності і правомірності рішень.

Питання забезпечення безпеки осіб в місцях позбавлення волі було предметом уваги таких вітчизняних і зарубіжних вчених: В. В. Голіна, О. М. Джужа, А. П. Заколюк, А. І. Зубков, І. Г. Богатирьов, М. О. Громов, О. Г. Колб, Р. Г. Миронов, М. І. Пермяков, С. В. Познишев, А. Х. Степанюк, О. В. Ткачова, Б. С. Утевський, В. Н. Чорний, І. С. Яковець та ін.

Як вказано в Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, однією з найбільш актуальних проблем, що потребує роз'яснення, є приведення умов тримання засуджених у відповідність з європейськими стандартами і забезпечення реалізації на практиці основних прав та законних інтересів цих осіб в умовах ізоляції від суспільства [3]. При цьому серед визначених в КВК України прав, які суттєво впливають на життєдіяльність засуджених в місцях позбавлення волі, визначальне місце має право на особисту безпеку (ст. 10 КВК України) [2].

Зазначимо, що у загальноприйнятому розумінні безпека – це стан, коли кому-небудь чи чому-небудь ніщо не загрожує, це гарантія, необхідна умова життєдіяльності особи, суспільства, держави, що дозволяє зберігати та збільшувати духовні та матеріальні цінності, відсутність небезпек та загроз для об'єкта [4, с. 232].

Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк (ст.

18 КВК України) покладено на виправні і виховні колонії, а також на слідчі ізолятори у випадках, передбачених ч. 3 даної статті [2]. Ефективна діяльність цих установ неможлива без забезпечення в них підтримання правопорядку, режиму, безумовної реалізації прав, свобод і законних інтересів засуджених.

У кримінально-виконавчому законодавстві України права засуджених на особисту безпеку закріплюється шляхом:

встановлення нормативного визначення правового статусу засуджених, регламентації прав, законних інтересів і обов'язків засуджених, закріплення права засуджених на особисту безпеку.

Безперечною перевагою чинного КВК України є наявність у ньому широкого спектру норм, які на рівні закону закріплюють конкретні права і обов'язки засуджених.

В. Н. Чорний вказує, що безпека особистості засудженого є комплексною гарантією, що дає йому змогу реалізувати свої права, свободи та законні інтереси в умовах позбавлення волі. Загроза безпеці – це сукупність умов і чинників, що створюють небезпеку життєво важливим інтересам особистості в місцях позбавлення волі [5, с. 17].

Взаємовідносини між персоналом виправних колоній та засудженими в процесі виконання і відбування покарання регулюються чинним кримінально-виконавчим законодавством. Воно передбачає, що персонал виправних колоній і засуджені мають вживати необхідних заходів щодо виконання покладених на них обов'язків і використання наданих прав. До персоналу колоній як до основного суб'єкта кримінально-виконавчих відносин адресується і переважна більшість вимог КВК України щодо забезпечення законності, підтримання правопорядку, дотримання законних прав і свобод засуджених, сприяння реалізації ними законних інтересів. Натомість на засуджених покладається обов'язок не порушувати встановлені порядок і правила відбування покарання.

Безсумнівно, основною функцією ДКВС України є виконання покарань таким чином, щоб діяльність персоналу в повній мірі відповідала міжнародним стандартам [6]. Як слушно наголошують науковці, реформування ДКВС України повинно включати підготовку персоналу нової формації, який може адекватно сприймати міжнародні стандарти поведінки із засудженими, професійно навченого та бажаного працювати у даній сфері [7, с. 154].

Проте не можна забувати, що реформування системи повинно включати й питання професійної захищеності персоналу та його професійної безпеки.

До основних засобів забезпечення особистої безпеки персоналу

ДКВС України О. В. Ткачова відносить: а) застосування до засуджених засобів безпеки; б) нагляд за їх поведінкою; в) суворо регламентований внутрішній розпорядок в установах виконання покарань; г) профілактику злочинів та інших правопорушень в колоніях; д) технічні засоби забезпечення безпеки в установах виконання покарань [4, с. 235].

З вищенаведеного можна зробити висновок, що забезпечення і підтримання безпеки засудженого в місцях позбавлення волі є досить важливим завданням, яке стоїть перед державою. Адже на даному етапі це є одним із важливих факторів для стабільної криміногенної ситуації в Україні, а також підтримання соціально-економічних відносин з країнами ЄС. Забезпечити надійний та ефективний захист у ДКВС України можна шляхом удосконалення й коригування кримінально-виконавчого законодавства, зокрема шляхом імплементації європейських інноваційних підходів у забезпеченні безпеки в місцях позбавлення волі. Загальновизнано, що реалізація правил безпеки та режиму учасниками кримінально-виконавчих правовідносин, тобто персоналом УВП та засудженими забезпечується саме державою.

Список літератури

1. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/254k/96-вр>
2. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України № 1129-IV від 11.07.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
3. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: Указ Президента України України від 08.11.2012 р. // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 209.
4. Ткачова О. В. Безпека персоналу установ виконання покарання як елемент режиму позбавлення волі / О. В. Ткачова // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 3. – С. 232–236.
5. Чорный В. Н. Правовые и организационные вопросы обеспечения безопасности осуждённых в исправительных учреждениях: учебное пособие / В. Н. Чорный. – Рязань: РИЭП МВД России, 1999. – С. 17.
6. Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи: монографія / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець. – Харків: Кроссруод, 2007. – 184 с.
7. Сучасна кримінально-виконавча політика України: монографія / О. Г. Колб, В. П. Захаров, В. В. Кондратішина та ін.; за заг. ред. О. Г. Колба. – 2-ге вид., випр. і перероб. – Луцьк: ПП В. П. Іванюк, 2008. – 210 с.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 2

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкина та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т2 ., – 260 стр.
ISBN – 978-966-2740-94-3

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-94-3

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

З М І С Т

Бабій О. Г., Гавриленко М. М. Клименко Є. А.	Пенітенціарна пробація як складова ресоціалізації в Україні.....	3
Бірюков М. С.	Зміни до порядку направлення осіб до відбування покарання у виді позбавлення волі.....	10
Богатюк О. В.	Мета соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.....	13
Бугайчук А. А.	Сучасна кримінально-виконавча політика України.....	17
Бурикін В. В.	Про імперативність ресоціалізації звільненої з установи виконання покарання особи.....	21
Вовк М. М.	Відповідність вітчизняного законо-давства у сфері виконання покарань між-народним та європейським стандартам поведження із засудженими.....	24
Гадзіна М. Ю.	Звільнення від відбування покарання за хворобою: проблеми та шляхи їх розв'язання.....	28
Герашенко С.	Виконання покарання у виді арешту.....	32
Гнітій А. О.	Проблемні питання застосування та виконання покарань у виді громадських робіт.....	35
Голєв В. І.	Виправні роботи на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи.....	39
Головко Д. Є.	Кримінально-правові проблеми застосування звільнення від відбування покарання за хворобою.....	42

Грабовська Я.Г.	Особливості виправлення та ресоціалізації неповнолітніх.....	47
Григоренко В. О.	Відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.....	50
Грицева О. О.	Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі.....	54
Гриша І. О.	Міжнародний досвід застосування покарання у виді громадських робіт.....	58
Дейнега К. В.	Участь громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених.....	62
Дейнега М. В.	Праця засудженого в умовах ізоляції в контексті реалізації його матеріальних зобов'язань.....	66
Джелалі В. Ф.	Деякі проблеми виправлення та ресоціалізації неповнолітніх осіб.....	70
Дзандзава Г. М.	Медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.....	74
Дроздова В. І.	Потрапляння наркотичних засобів до установ виконання покарань.....	78
Дуброва Т. В.	До питання про право на свободу віросповідання засуджених до позбавлення волі.....	81
Железнякова Н. І.	Соціальна адаптація засуджених до позбавлення волі під час відбування покарання.....	84
Задерей О. В.	Застосування амністії до осіб, які вчинили злочини проти основ національної безпеки: правовий аспект та перспективи застосування в сучасних українських реаліях.....	88

Зайцева А. О.	Поняття та порядок звільнення засуджених від відбування покарання у зв'язку з помилуванням.....	91
Зелінська І. А.	Проблема переведення засудженого з однієї виправної колонії до іншої.....	94
Йосипенко Н. П.	Освіта як засіб виправлення та ресоціалізації осіб, засуджених до позбавлення волі, на прикладі зарубіжних країн.....	97
Іванов Д. В.	Перспективи створення приватних колоній в Україні.....	100
Карпова В. В.	Соціально-виховна робота із засудженими до довічного позбавлення волі.....	103
Козаченко Т. О.	Щодо доцільності застосування покарання у виді обмеження волі.....	107
Козярин Д. Ю.	Особливості ресоціалізації засуджених неповнолітніх.....	111
Колісник Л. Г.	Питання забезпечення права засуджених на охорону здоров'я.....	115
Кудря А. Р.	Забезпечення конституційного права засуджених на охорону здоров'я: основні проблеми та можливі шляхи їх вирішення...	119
Куктенко Є. Л.	Пробація щодо неповнолітніх як спосіб попередження злочинності.....	123
Курочкіна О. О.	Порівняльна характеристика змісту і основних ознак виконання покарання у виді виправних робіт в радянський період та за часів незалежності України.....	127
Кухар К. І.	Актуальні проблеми застосування інститутів амністії та помилування в Україні.....	130
Кушнір Я. О.	Про забезпечення доступу до освіти осіб, засуджених до довічного позбавлення волі.....	135

Лук'яненко Н.Ю.	Ресоціалізація засуджених як напрям державної пенітенціарної політики.....	138
Лучникова Д. Ю.	Проблеми ресоціалізації осіб, які не досягли повноліття.....	141
Ляшкевич Є. І.	Місце законних інтересів у складі правового статусу засуджених.....	144
Мандзюк М.	Проблемні аспекти ресоціалізації засуджених.....	146
Михайлова Г. В.	Проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання.....	149
Ненька Г. Ю.	Проблеми застосування покарання у виді виправних робіт.....	152
Онищенко А. Г.	Запобігання проникненню заборонених предметів до установ виконання покарань шляхом реалізації індивідуальних заходів.....	156
Оніщенко З. О.	Правовий механізм забезпечення безпеки засуджених осіб та персоналу в місцях позбавлення волі.....	159
Очерет М. О.	Роль соціально-виховної роботи із засудженими в установах виконання покарань..	162
Очкін Р. В.	Міжнародні аспекти проведення соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі.....	165
Панішева Ю. С.	Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.....	168/
Плеханов М.	Місце інституту пробації в системі ювенальної юстиції.....	171
Погребняк О. О.	Деякі питання забезпечення безпеки персоналу установ виконання покарань...	175
Позняк Ю. В.	Ресоціалізація неповнолітніх, засуджених до позбавлення волі.....	178

Поллак М. О.	Міжнародні стандарти поводження із засудженими.....	182
Пономаренко Є. С.	Удосконалення функціонування слідчих ізоляторів в умовах реформування кримінально-виконавчої системи України...	185
Прокопенко О.Г.	Оцінка ризику вчинення повторного кримінального правопорушення як елемент досудової пробації.....	190
Прокоф'єва А. К.	Проблема правового забезпечення права засуджених на відбування покарання за місцем проживання.....	194
Романюк А. О.	Щодо гуманізації системи виконання покарань в Україні.....	197
Роянова І. В.	Правова сутність досудової пробації та підстави її застосування.....	202
Руденко А. М.	Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України.....	205
Савенко Є. О.	Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.....	209
Сархош Ю. Д.	Виправлення засудженого: до визна-чення поняття.....	213
Смирнова А. О.	Проблемні питання громадських робіт у системі кримінальних покарань.....	216
Суліменко О. В.	Ресоціалізація жінок, засуджених до позбавлення волі.....	219
Толокольнікова К. С.	До питання обмеження прав засуджених....	223
Уласевич Д. В	Активне виборче право засуджених.....	226
Червона С. Р.	Деякі аспекти виконання арешту.....	229
Чередниченко Д. А.	Виправлення як мета покарання засуджених до позбавлення волі.....	232

Чернишова Є. М.	Виховна робота з неповнолітніми в кримінально-виконавчому аспекті.....	235
Чусько В. В.	Пріоритетні завдання та перспективи реформування державних кримінально-виконавчих інспекцій в Україні в службу пробації.....	239
Шепеленко Л. В.	Інститут пробації: зарубіжний досвід і перспективи розвитку в Україні.....	243
Шульгата М. О.	Проблеми виконання покарання у виді штрафу.....	246
Щербакова К. Я.	Окремі питання доцільності створення слідчих органів державної кримінально-виконавчої служби України.....	251

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 18,68. Облік.-вид. арк. 13,8.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911. Ціна договірна.

Друкарня «Аладдин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.